

PAU. Curs 2005-2006

Exercici 1 [total: 5 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions.

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) estima que l'any 2020 el 41% del peix per a consum procedirà de l'aqüicultura, enfront del 59% que procedirà de la pesca de captura. L'any 2001 l'aqüicultura representava ja el 30% del total de peix per a consum, mentre que el 1970 era només el 4%. La FAO considera que aquesta activitat té importants perspectives de creixement, especialment en els països en desenvolupament. En aquest apartat l'organització va indicar que el 2020 el 36% del peix que es consumirà procedirà de la Xina.

L'organisme internacional estima també que en el camp de l'aqüicultura el «comerç de sud a sud» experimentarà un important augment enfront de l'estancament dels intercanvis entre els països occidentals. D'altra banda, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) aposta de manera clara pel conreu d'espècies marines com a «mètode de producció de peix complementari a l'activitat pesquera tradicional o d'extracció» i afirma que el peix procedent de l'aqüicultura disposa de totes les garanties quant a seguretat alimentària i propietats nutritives.

V. Canet, «És l'aqüicultura sostenible?», *La Vanguardia digital*, 6 d'octubre de 2004

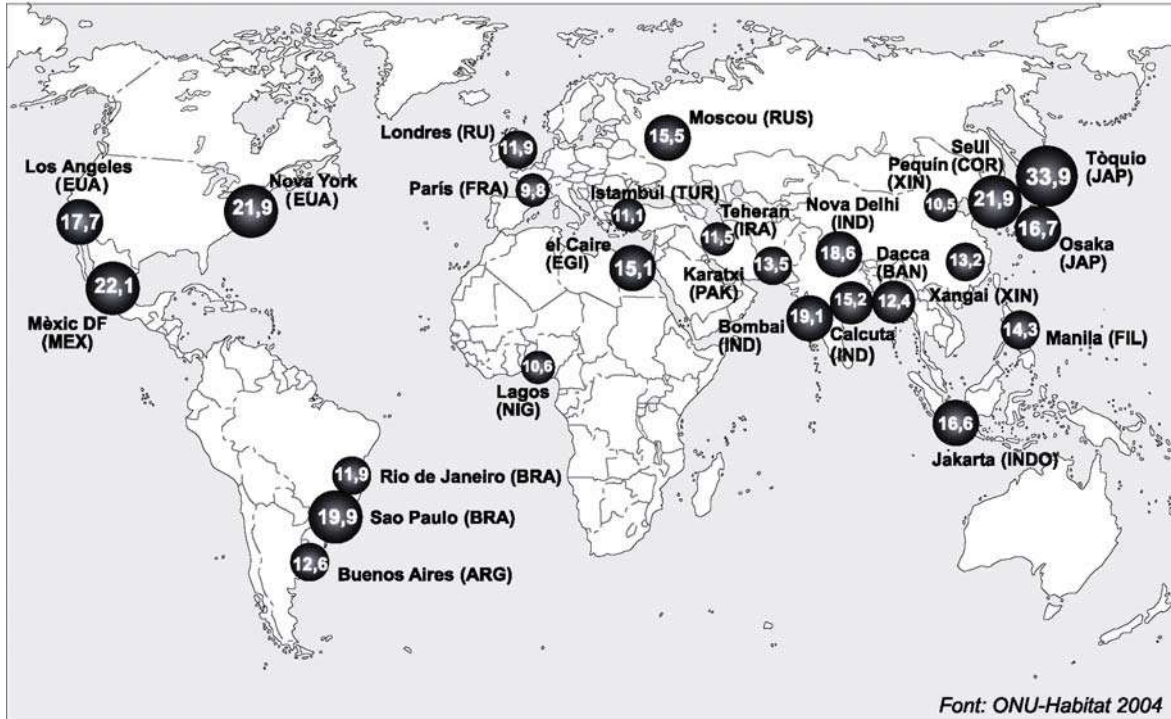
1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Definiu el concepte d'*aqüicultura*. Exposeu les característiques de la pesca costanera i de la pesca d'altura, tot distingint entre la que es practica als països en vies de desenvolupament i la que es porta a terme en els països desenvolupats. [1,5 punts]
3. Citeu les principals zones pesqueres del planeta. Expliqueu els problemes mediambientals originats per la sobreexplotació dels recursos pesquers i les mesures proposades per alguns governs i organismes internacionals per convertir l'activitat pesquera en una activitat sostenible ambientalment. [2,5 punts]

Exercici 2 [total: 5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu les qüestions.

Les ciutats més poblades del planeta.

En milions de persones. Les xifres corresponen a les ciutats i la seva àrea d'influència

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa tot indicant clarament la distribució del fenomen per continents. [1 punt]
2. Expliqueu les causes que justifiquen les diferències en el creixement urbà entre els països desenvolupats i els països en vies de desenvolupament. A continuació, indiqueu la denominació que reben els principals tipus d'aglomeracions urbanes. [1,5 punts]
3. Exposeu els principals problemes que han d'afrontar quotidianament totes les grans ciutats. A continuació, indiqueu si hi ha diferències, pel que fa a algun d'aquests problemes, entre les ciutats dels països desenvolupats i les dels països en vies de desenvolupament. [2,5 punts]

Exercici 1 [total: 5 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions.

La preocupació per preservar els espais d'interès natural o paisatgístic de Catalunya es va materialitzar en la Llei d'Espais Naturals, aprovada pel Parlament de Catalunya l'any 1985 i amb l'elaboració i posterior promulgació per part del govern català del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). [...]

L'aplicació i gestió d'un pla d'espais d'interès natural és particularment complexa a Catalunya, ja que es tracta d'un territori molt divers, tant des d'un punt de vista biogeogràfic, com per l'alta densitat demogràfica i el grau d'ocupació del territori. [...]

En les àrees de muntanya poc poblades i en altres àrees marginals, en general, la implementació del PEIN suposa sovint l'entrada en conflicte amb els interessos locals ja que es creu que l'aplicació del PEIN suposa un perjudici per a la realització de les activitats tradicionals del món rural, tant productives (agricultura, pastura, silvicultura) com no productives (caça i pesca). En altres casos, i en l'alta muntanya alpina en particular, hi ha la por que la inclusió dels espais en el PEIN pugui minvar les possibilitats de desenvolupament turístic, que en molts casos són les perspectives més importants de dinamització: turisme d'hivern i desenvolupament dels anomenats esports d'aventura, molts dels quals es practiquen precisament en espais adscrits al PEIN.

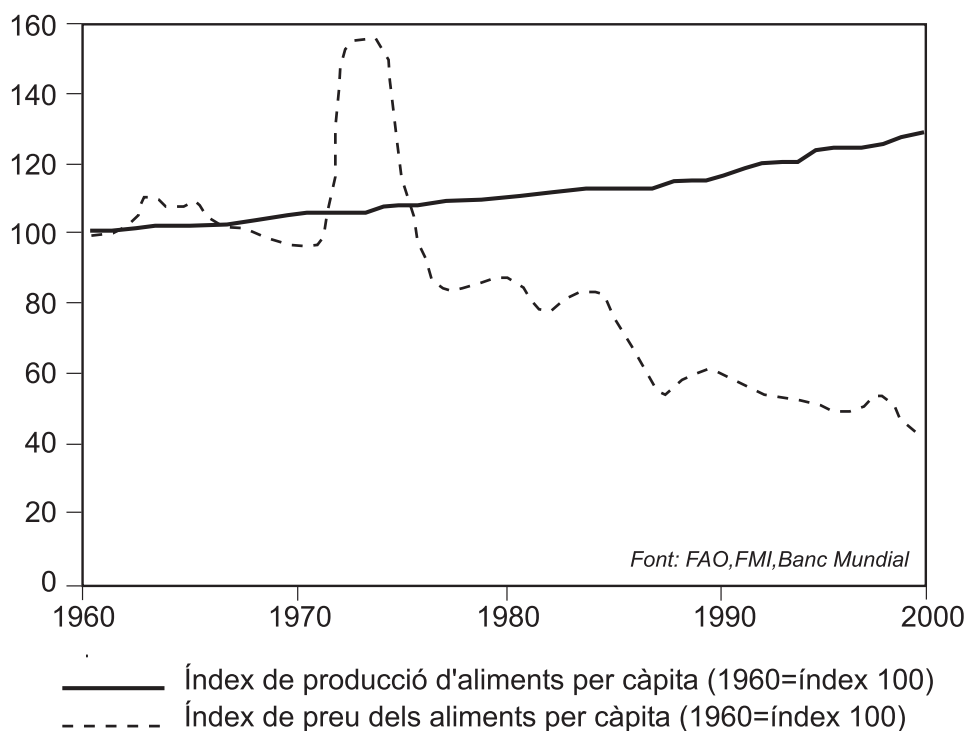
R. Majoral. *Cataluña. Un análisis territorial*, Ed. Ariel, 2002

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Expliqueu què és el PEIN i exposeu quina és la finalitat d'establir la protecció de certs espais. Valoreu si la condició d'espai natural protegit pot aportar beneficis econòmics a la zona en qüestió. [1,5 punts]
3. Expliqueu quina és l'activitat turística en les zones interiors i de muntanya a Catalunya, i exposeu una relació dels tipus de turisme, les seves característiques, els avantatges i inconvenients, l'impacte ambiental i la importància econòmica. [2,5 punts]

Exercici 2 [total: 5 punts]

Observeu el gràfic següent i contesteu les qüestions.

Producció agrària i preu dels productes agraris, 1961-2000

B. Halweil, «Fer de pagès al servei de la població», *L'estat del món 2002*, Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya, 2002, p. 56

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic i assenyaieu clarament la relació de causalitat entre els dos índexs. [1 punt]
2. Expliqueu els factors que intervenen en l'augment de la producció agrària entre 1961 i 2000. Quin nom rep aquest canvi agrícola? [1,5 punts]
3. Exposeu quines són les problemàtiques actuals de l'agricultura de mercat d'acord amb l'esquema següent: població ocupada al camp; integració agricultura-indústria; efectes de l'activitat agrària en el medi ambient. [2,5 punts]

PAU. Curs 2005-2006

Exercici 1 [total: 5 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions.

Una primera raó de diversitat s'expressa en un grau de consolidació i estabilitat molt diferent entre uns i altres estats d'Europa. Les aportacions i pervivències històriques són evidents, ja que mentre l'Europa occidental veu com les seves fronteres s'han mantingut invariables durant un llarg període de temps, no ha passat el mateix en el centre i l'est del continent.

Els estats que s'han creat més recentment se situen a l'Europa central i oriental, ja que el desmantellament de l'Europa dels imperis a principis del segle xx i la desaparició de les tres estructures federals que organitzaven políticament aquest espai –Unió Soviètica, Txecoslovàquia i Iugoslàvia– han estat processos decisius en la compartimentació política d'aquest gran conjunt regional.

Primer va ser l'antiga República Democràtica d'Alemanya, amb la unificació alemanya, la que el 1990 va iniciar el procés; després van seguir els moviments dels països bàltics, d'Eslovènia i de Croàcia, per la seva independència (1991-1992), que es va prolongar a Macedònia i a l'antiga URSS; a partir de 1993 Txecoslovàquia es va escindir en dos i el 1995 els acords de Dayton van acabar de definir l'estructura política de Bòsnia.

En sis anys es van constituir setze nous estats, es van multiplicar les fronteres i el mapa polític d'Europa va canviar completament.

F. López i altres, *Geografia de Europa*, Ed. Ariel, 2000

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Definiu *estat federal*, *estat unitari* i *estat descentralitzat*. Citeu dos exemples de cada tipus. [1,5 punts]
3. Expliqueu un exemple de conflicte geopolític entre estats i indiqueu-ne les causes, els principals fets i les conseqüències. [2,5 punts]

Exercici 2 [total: 5 punts]

Llegiu les taules següents i responeu les qüestions.

Creixement de la població a Catalunya (taxes en ‰)

Any	Taxa bruta de creixement total	Taxa bruta de creixement natural	Taxa bruta de creixement migratori
2004	22,22	2,91	19,31
2003	18,63	1,96	16,67
2002	26,68	1,71	18,92
2001	16,43	1,42	15,01
2000	12,67	1,31	11,36
1999	4,35	0,27	4,09
1998	3,65	0,18	3,47
1997	2,51	0,33	2,18
1996	0,86	0,19	0,67
1995	0,61	0,03	0,59
1994	0,09	0,37	-0,28
1993	0,58	0,52	0,06
1992	1,57	0,90	0,67
1991	1,08	0,67	0,42
1990	3,04	0,78	2,26
1989	3,44	1,11	2,33
1988	3,36	1,54	1,82
1987	3,64	1,85	1,79
1986	3,55	2,32	1,23

Creixement de la població a Catalunya. Mitjana anual 1996-2001. (Taxa per mil habitants)

Anys	Naixements	Defuncions	Creixement natural	Saldo migratori	Creixement total
1996-2001	9,55	8,87	0,68	6,72	7,4

Font: Idescat, 2004

1. Descriviu la informació que proporcionen els quadres estadístics, i expliqueu quina conclusió s'extreu sobre el creixement de la població a Catalunya i quin factor hi té més incidència. [1 punt]
2. Definiu els conceptes de *creixement natural*, *saldo migratori* i *creixement total*. Expliqueu si existeix la possibilitat en aquestes formulacions que el resultat pugui ser negatiu. [1,5 punts]
3. Feu una breu exposició dels trets principals de l'evolució de la població a Catalunya durant el segle xx, analitzeu l'impacte que hi han tingut les migracions i descriviu les tendències demogràfiques en l'actualitat. [2,5 punts]

Exercici 1 [total: 5 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions.

Gràcies a les noves tecnologies de la informació i de la telecomunicació, qualsevol decisió presa en un extrem del planeta pot tenir efectes immediats, en temps real, en l'altre extrem. El que expressa en primera instància el concepte de globalització és la capacitat dels sistemes de comunicacions i dels mercats per abastar el món en la seva totalitat i al moment [...].

Ja fa temps que es va acabar la fase expansiva del capitalisme i aquest ha arribat a tot el món, bàsicament a través del comerç i de la inversió productiva i financera. La globalització, en canvi, representa la fase de la immediatesa i de l'aprofundiment de la integració de les economies mundials. En ella, tot s'ha mercantilitzat, fins i tot els llocs. Així, en el turisme postindustrial típic de la globalització, el lloc com a tal esdevé una mercaderia, no és només un lloc per consumir, sinó que ell mateix és un objecte de consum.

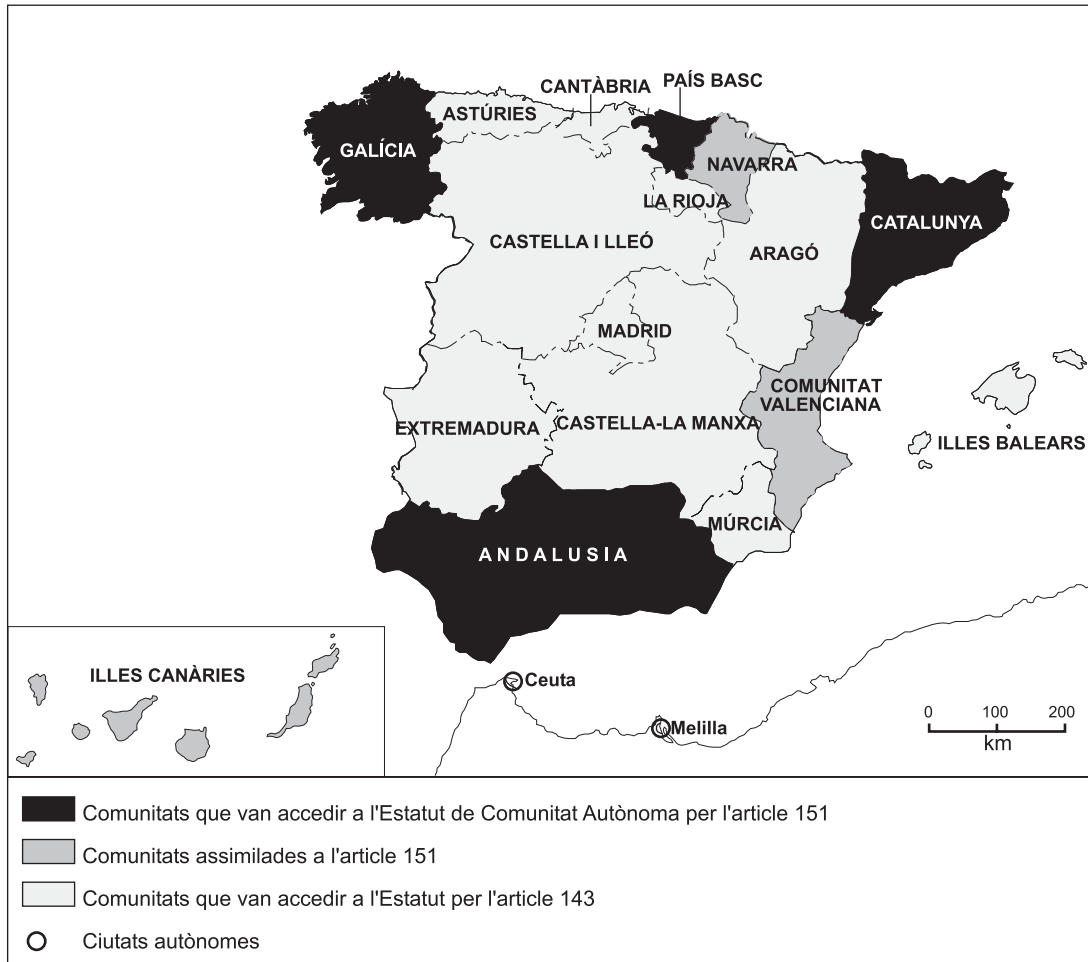
Ara bé, la globalització va molt més enllà [...], comprèn un ventall molt ampli d'aspectes de la nostra vida quotidiana que es veuen afectats per ella: la geopolítica, la cultura, els hàbits de consum i, fins i tot, l'homogeneïtzació d'alguns paisatges.

J. Nogué i J. Vicente, *Geopolítica, identidad y globalización*, Ed. Ariel, 2001

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Definiu el concepte de *globalització* i indiqueu algunes de les principals organitzacions econòmiques internacionals que lideren aquest procés. [1,5 punts]
3. Expliqueu algunes de les principals característiques del procés de globalització de l'economia d'acord amb l'esquema següent: factors que l'han afavorit i principals conseqüències econòmiques, polítiques i socials. [2,5 punts]

Exercici 2 [total: 5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu les qüestions.

1. Descriviu la informació que proporciona aquest mapa. [1 punt]
2. a) Escriviu el nom de dues comunitats autònomes amb dues províncies i dues més amb tres províncies.
b) Exposeu les diferències existents entre un estat federal i un estat descentralitzat. Citeu dos exemples de cada tipus. [1,5 punts]
3. Expliqueu les principals característiques de les institucions bàsiques de l'organització territorial i administrativa de l'Estat espanyol: municipi, província i comunitat autònoma, i les seves principals competències. [2,5 punts]